

YENİ ZELANDA SALDIRISININ ANALİZİ* **

Giriş:	1
Alt-Right Hareketi ve 4Chan-8Chan Platformları.....	3
Brenton Tarrant Kimdir?	6
Saldırının Belgesi: The Great Replacement	7
Teröristin Saldırıda Kullandığı Silahlar ve Yeni Zelanda Silah Yasası	10
Christchurch Saldırısının Sosyal Mecralarda Yayınlanması	12
Geçtiğimiz 10 Yıl İçerisinde Gerçekleşen Emsal Saldırıları.....	13
Yalnız Kurt Eylemi ve Yeni Zelanda Saldırısı	14
Prof.Dr. Esat ARSLAN: Neo-Haçlı Saldırıya Sistemik Yaklaşım	15

***Hazırlayan:** *South Security School*

Çağ Üniversitesi Bölgesel Güvenlik Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi

**** Doç. Dr. Murat KOÇ:**

Çağ Üniversitesi Bölgesel Güvenlik Çalışmaları Araştırma ve Uygulama Merkezi Müdürü

****Prof.Dr. Esat ARSLAN:** *Neo-Haçlı Saldırıya Sistemik Yaklaşım*

GİRİŞ:

20. Yüzyılın ikinci çeyreğinden itibaren dünyada güvenlik gündemini kökünden değiştirecek akımlar belirmiş ve bu akımlara bağlı olarak dünyanın hemen hemen her yerinde terör olayları ve saldırılar yaşanmıştır. Terörizm olgusu için sürekli yeni açıklamalar yapılmış, terörle mücadele stratejileri geliştirilmeye çalışılmış ve bu sorunun çözümü için kaynak ve imkân seferber edilmiştir. Ancak buna rağmen gelinen nokta itibariyle bu çabaların verimli sonuçlar verdiğini söylemek güçtür. Bunun sebepleri başlı başına ayrı bir araştırma konusu olsa da; konunun tüm yıkıcılığına rağmen terörizmle ilgili üstünde uzlaşıya varılan ortak bir tanımlama yapılamamış olduğunu söylemek mümkündür.

Bu kapsamda Orta Doğu Coğrafyası devam eden savaşlar ve iç karışımlar nedeniyle terör ve terör özelliği gösteren faaliyetler için adeta merkez olmuş, bölge ülkeleri sosyal ve siyasal yaşamlarının her bölümünde terörizmin etkilerini çok yönlü olarak hissederek hale gelmişlerdir. Bunun neticesinde bölgede; barış, istikrar, refah ve güvenlik gibi olgulardan uzak bir şekilde yaşamlarını sürdüren Orta Doğu ülkelerinin vatandaşları Dünya'nın diğer huzursuz bölgelerinde yaşayan ülke vatandaşları gibi artan bir şekilde ülkelerinden ayrılarak görece daha müreffeh ve huzurlu olduğunu düşündükleri bölgelere göç etmeye başlamışlardır.

Günümüz dünyasında müreffeh ve huzurlu tanımına uygun bölgelerin genelde Batı, özelde ise Avrupa kıtası olduğu gerçeği ile paralel olarak Avrupa Kıtası'ndaki mülteci ve yabancı potansiyelini her geçen gün daha da artmış, Avrupa kıtası artan göç dinamiğine karşı farklı tepkiler vermeye başlamıştır. Açıkçası Avrupa'da göçmenlere karşı tutum, davranış ve söylemler değişmiş ve bunun neticesinde pek çok ırkçı ve kanlı saldırılar meydana gelmiştir.

2011'de Norveç, 2015'te İsveç ve Fransa, 2016'da İsviçre ve 2017'de İngiltere'de yapılan saldırılarda birçok insan hayatını kaybetmiştir. Sadece Avrupa Kıtası'nda değil kıta dışına da yayılan şiddet, son olarak 15 Mart 2019 tarihinde "Brenton Tarrant" adlı teröristin Yeni Zelanda'nın Christchurch kentinde cuma namazı esnasında iki farklı camiye saldırı düzenlemesine kadar uzanmıştır. Saldırılarda 51 Müslüman hayatını kaybetmesine neden olan bu terör olayı insanlığın bazı gerçeklerle yüzleşmesine ve terörün boyut ve şekil değiştiren yönüyle karşılaşmasına neden olmuştur.

Terörün boyut ve şekil değiştiren yapısı Christchurch saldırısında teröristin profilinin etnik milliyetçi bir temelde tanımlanmış olması ile belirginleşmiştir. Etno-milliyetçilik ve klasik milliyetçiliğin arasındaki fark göz önünde bulundurulduğunda, bu tanımlama ile etno-milliyetçiliğin dil, din ve aynı soya dayalı aynılığın gerekliliğini iddia eden etnisite merkezli bir anlayışla kasıtlı olarak vurgu yapılmasının tesadüf olmadığı düşünülmeye başlanmıştır.

Son 10 yılda Avrupa'da "Alt-Right" olarak adlandırılan ve alternatif sağ olarak tanımlanan, beyaz ırk milliyetçiliği uğruna ana akım muhafazakarlığı reddeden aşırı sağcı ideolojilere sahip genel olarak tanımlanmış bu tür aşırı sağ görüşlerde ciddi bir artış gözlenmektedir. SSC'nin de içinde bulunduğu pek çok düşünür, bu gelişimin Avrupa'nın geleceği için sağlıklı bir gelişme olmadığına, aynı zamanda internet gerçeği ve etkileşiminin güçlü dinamiklerinin kolaylıkla engellenemeyeceğine dair yorumlar yapmaktadırlar. Ayrıca sosyal medyada yaygın olarak nefret söylemleri ile ifade özgürlüğünün birbirine karıştırıldığına şahit olunmasının endişe verici mahiyette bir provokatif ortamı oluşturduğuna işaret eden pek çok kesim yeni bir tehlikeye dikkat çekmektedirler .

Teröre destek verici nefret söylemlerinin ifade özgürlüğü adı altında bir bakıma yasallaştırılması ötekileştirici yaklaşımların yaygınlaşmasına neden olmakta ve evrensel değerler kapsamında insan haklarının ihlaline zemin hazırlamaktadır. Özellikle aşırı sağcıların, bir göçmen suç işlediğinde veya protesto düzenlediğinde kullandığı dil, Avrupalı insanların göçmenlere karşı olan öfkesini beslemektedir. İnsanlar bu öfkeyi sosyal mecralara taşımakta ve diğer bireylerden onay arayışı içerisinde bulunarak öfkenin yayılıp katlanarak artmasına sebep olmaktadır. Bu kısır döngü şu anda öngörülemez alt etkileşimleri de beslerken, yayılması muhtemel şiddetin yoğunluğu, tipi ve yöntemleri konusunun gittikçe belirsizleşmesine ve öngörülemez ve eylemlerin önlenemez bir hal almasına neden olmaktadır.

Neden alternatif sağ? Çünkü saldırganın tek yapması gereken alt-sağ gruplarının hedef gösterdiği insanlara saldırması ve bu sayede kimliğini kanıtlanması ve Avrupa'da büyüyen, taban bulan ve yayılma kolaylığına kavuşan gruplara anonim olarak katılmasıdır. Çünkü beyaz üstüncülük (white supremacy) ve beyaz ulusçuluğa (white nationalism) odaklanan bir harekete atıfta bulunmak suretiyle beyaz üstünlüğü, neo-faşizmi ve neo-Nazizmi gizleyen aşırı sağcılar, yepyeni bir görünümle kendini özellikle gençlere tanıtmaya ve güvenlik güçlerine deşifre olmadan koruma imkanına ulaşıyorlar. Alt-right aslında Neo-Nazizm, nativizm (yerlilerin hak ve çıkarlarını koruma siyaseti) ve İslamofobi, antifeminizm, kadın düşmanlığı ve homofobi, sağ siyaset popülizmi ve neo-reaksiyoner (yeni-tepkicilik) hareketler ile örtüşen, tecrit edici, korumacı, antisemit bir hareket olarak¹ tanımlanmaktadır. Alt-sağ yayınlar genellikle göçmenlik, çok kültürlülük ve politik doğruluk konularına karşı yapılandırılmıştır.

¹ <https://limenya.com/yeni-baslayanlar-icin-alt-right/>

Bu bağlamda Brexit'ten sonra alternatif sağdaki hareketliliğin daha da artış göstermiş olmasının altını çizmek gerekmektedir. Çünkü İngiltere'nin, Avrupa Birliği'nden ayrılmak istemesi Avrupalıların bazı endişelerini ortaya çıkarır nitelikte bir görüntü sunarak alternatif sağ hareketlere dolaylı bir haklılık gerekçesi sunmuştur . Birleşik Krallık'ta Brexit sürecinde verilen vaatlerin prim yaptığını görmeleri üzerine pek çok alt-sağ ideolojisine mensup politikacı, bu argümanları kullanarak yeni bir korku atmosferinin oluşumuna katkıda bulunmuşlardır. Bir başka deyişle 11 Eylül sonrası ortaya çıkan İslamofobi'nin özellikle saldırıların sıklaştığı son dönemlerde Batı dünyasında patolojik değişmelere neden olacak trend (İnat, 2019) yeni argümanlarla beslenmiştir.

ALT-RIGHT HAREKETİ VE 4-CHAN& 8-CHAN PLATFORMLARI:

Özellikle Christchurch cami saldırılarından sonra neredeyse her haberde duyduğumuz ideolojik bir hareket oldu: Alt-right. Başlangıçta, Alternatif sağ 4chan, 8chan ve Reddit gibi internet sitelerinde destek kazanan bir ideolojydi. Popüler olmayan siyasi görüşlere sahip kişiler internette var olan kimliklerinin arkasına saklanarak veya 4chan gibi internet sitelerinde anonim olarak tartışmalı ideolojilerini paylaşıyor, hatta daha da ileri giderek toplumda rahat olarak konuşamadıkları ırkçı, beyaz üstünlükçü ve neo-nazi perspektiflerini yayıyorlardı.

Ian Danskin'e göre: "Alt-right, Amerikan muhafazakâr çevrelerinde uzun bir zamandır var olan, ancak son zamanlarda Cumhuriyetçi Parti'de tutunan, gevşek olarak dizilen grup ve bireylerin oluşturduğu bir sürüdür." Alt-right büyümesi zor olarak görülen ve bir süre sonra yok olması beklenen bir hareketti. Ana akım medya, bu hareketin iyi organize edilmediğini ve üyelerinin, ana akıma ait olmayan bu hareketi sokaklara taşımaya korkan bir grup aşırılık yanlısı olduğunu düşündü (Summers, 2017). Alternatif sağ, gerçek bir hareket haline geldikten sonra, bu hareketin ciddi sonuçları olduğunu gördük. Şu anki durumu göz önünde bulundurulduğunda, ortaya çıkan önemli sorular ile karşılaşıyoruz: 4chan ve 8chan nedir? Bu ideoloji bir hareket haline nasıl geldi? Bu hareketin arkasında yatan asıl motivasyon nedir? Ancak öncelikle 4Chan ve 8Chan nedir?

"İnançlarınızı nereden edindiniz/ araştırdınız / geliştirdiniz? İnternet, elbette. Gerçeği başka hiçbir yerde bulamazsınız." (Tarrant, 2019, s. 22). The Great Replacement'ın bu bölümünde internetin Yeni Zelanda'daki cami saldırısını gerçekleştiren teröristin ideolojik gelişimi üzerindeki önemi yorumlamaya değer. Terörist internete dikkat çekiyor, teröristin 8chan'de saldırının canlı yayınlandığı Facebook sayfasının bir bağlantısını paylaştığının tespit edilmesi üzerine medya da internete dikkat çekmiştir. (Sky News, 2019).

“4chan ve 8Chan nedir?”

“4chan, herkesin yorum yazıp görüntü paylaşabileceği, görüntü tabanlı, basit bir bülten panosudur. Japon animasyon ve kültüründen video oyunlarına, müzik ve fotoğrafçılığa kadar çeşitli konulara adanmış panolar vardır. Kullanıcıların topluluğa katılmadan önce bir hesap açmaları gerekmez. Sizi ilgilendiren bir panoya tıklamaktan ve doğrudan içine atlamaktan çekinmeyin!”

Yukarıdaki tanım 4chan resmi sayfasındandır. 4chan, kişilerin anonim olarak istediklerini gönderebilecekleri çevrimiçi bir platformdur ve konuşmalar da dahil olmak üzere gönderileri, panonun son sayfasına ulaştığında kaldırılır. Beyaz milliyetçiler 4chan'de viral oldular çünkü 4chan askeri olarak denetleniyordu; bu nedenle, birçok genç erkek bu anarşik atmosferde toplanmaya ve toxic davranışlar sergilemeye başladılar. 4chan, kişilerin aşırılık yanlısı ideolojileri olmasının nedeni olmasa da, bu platform, cinsiyetçi, ırkçı, homofobik ve benzeri her türlü saldırgan içerik için çok uygun hale geldi.

Dahası, 4chan aynı zamanda anonim hareketlerin de doğum yeri idi ve 4chan kullanıcıları ve medya internet trollerinin politik gücünü keşfetmeye başladı (Subedar, A, 2017a). 4chan, 2003 yılında Christopher Poole tarafından 2chan olarak bilinen başka bir Japon görüntü panosundan esinlenerek oluşturuldu. 4chan topluluğunda Moot olarak da bilinen Poole, Japon olan formatı kopyalayarak İngilizce bir versiyonunu oluşturdu. Başlangıçta, bu site daha çok manga ve anime tartışmaları için kullanıldı (Subedar, A, 2017b). Son yıllarda, 4chan oldukça popüler hale geldi ve yasa dışı içeriğe sahip gönderilerin sayısı arttı. Moderatörler bu içeriklerin çoğunu çıkarmaya başladığında, bir grup insan ifade özgürlüklerinin alındığını iddia etti. Bir dizi olaydan ve Gamergate hareketinden sonra, yazılım geliştiricisi olan Fredrick Brennan, şimdi 8chan olarak bilinen başka bir platform yarattı (Hathaway, 2014). 8chan, aşırılık yanlısı ideolojileri olan insanlar için yeni bir sıcak nokta haline geldi, site konuşma özgürlüğü yanlısı oldu ve neredeyse hiç denetim yapılmaması yolunu izledi. Bu durum 8chan'ı yasa dışı içerik yayınlamak için harika bir yer haline getirdi.

2008 yılında, Ulusal Politika Enstitüsü Başkanı Richard Spencer, gelişmekte olan alternatif bir sağ kanat ile eski muhafazakar sağ kanatı ayırmak için 'alt-right' terimini kullandı (Eckstrand, 2018a). Alternatif sağ topluluğun temel şikayetlerinden biri muhafazakar politikacıların yeterince liberalizm karşıtı olmadığıydı (Ian Danskin, 2017a). Bu şikayetlerin artmasının asıl sebebi geleneksel sağ politikacıları, küreselleşme, serbest piyasa, göçmenlik reformlarını onaylarken, tabanda bulunan muhafazakârların bu görüşlerin çoğuna karşı olmasıydı (Eckstrand, 2018b). Alternatif sağ ideolojisi, Stormfront, Ku Klux Klan, Ulusal

Politika Enstitüsü gibi beyaz milliyetçi topluluklarla kesinlikle ilişki içerisindedir. 4chan, 8chan ve Reddit'in bazı bölümlerinde hashtag aktivizmi ile internet platformlarında öne çıkarlar: #GamerGate, AllLivesMatter, NotAllMan, vs. (Ian Danskin, 2017b). Alternatif sağ topluluklar, beyaz olmayanlara, Hristiyan olmayanlara, azınlıklara ayrımcılık yapmanın yanı sıra çokkültürlülük, feminizm ve farklılık gibi ideolojileri de doğrudan hedef alıyor.

Ulusal Politika Enstitüsü 'alternatif sağ' terimini bir 'euphemism' (ideolojilerin anlamını örten ve daha ılımlı görünmesini sağlayan terim, örtmece) olarak kullanarak, kulağa daha ılımlı gelmesini sağlarken, beyaz olmayanları Amerika'dan çıkarmanın, bu beyaz üstünlükçü düşünce kuruluşunun ana hedeflerinden biri olduğunu da açık olarak belirtmektedir (Danskin, 2017c). Örtmece kullanımı, beyaz üstünlükçü ideolojiyi meşrulaştırmak söz konusu olduğunda, bu politikalara ve politikacılara oy veren diğer muhafazakar beyazların ırkçı hissetmemeleri için de büyük bir rol oynamaktadır (Ian Danskin, 2017d). Geleneksel muhafazakarları yanlarında tutma çabalarının yanı sıra, alt-sağ topluluklar 2 kelimededen oluşan bir hakaret olan "cuckservatives" diyerek muhafazakarlara da saldırırlar: cuckold (sadakatsiz bir eşin kocası) ve muhafazakarlar (Willis, 2016a).

Bahsetmeye değer başka bir anahtar kavram ise sözde beyaz soykırımıdır. Batı dünyasında beyazların neslinin tükenmesi fikri, alternatif sağ ideolojilerini bir hareket haline getirmeye teşvik ediyordu. Yeni Zelanda cami saldırılarını gerçekleştiren terörist de bu ideolojiyi dile getirmiş ve şu anki statükoyu "beyaz soykırım" olarak adlandırarak The Great Replacement manifestosunda geniş bir şekilde kullanmıştır. Bu komplo teorisi, beyaz insanların, genellikle göçmenlik veya farklılığı destekleme adı altında diğer ırklarla yer değiştirildiğini savunuyor (Willis, 2016b). Ayrıca, farklı ırka sahip olan oyuncuların oynadığı dizilere ve filmlere karşı #BoycottStarWarsVII, #whitegenocide gibi hashtag kampanyaları başlatan alt-sağ gruplar, farklılık üzerinde nefret oluşturmak adına "The Netflix Adaptation Meme" gibi ırkçı "meme"ler oluşturdular.

Özellikle 4chan ve 8chan kullanıcıları muhalif politikacıları veya siyasi ideolojileri geçersiz kılacak, daha fazla insanı alternatif sağ çatısı altında toplayacak ve mesajlarını hızlı ve etkili bir şekilde yaymalarına yardımcı olacak pek çok farklı "meme" oluşturdular. Bu meme örneklerinden bazıları "Kurbağa Pepe" ve "Kekistan" memeleridir. 'Pepe the Frog meme'i 2016 seçimlerinde alternatif sağ tarafından sık sık, Kekistan meme'i ise hem internette hem de sokaklarda sağ alt toplulukları bir araya toplamak, bir kimlik atfetmek için kullanıldı. Bu memeler ırkçı unsurlardan oluşuyordu; ancak eleştirildiği zaman "sadece bir meme" veya "gülmek için oluşturulmuş" olduğu öne sürüldü. Halbuki gerçek bu değildi.

Sonuç olarak, yukarıda temel dinamikleri vurgulanan alternatif sağ, gözlemlememiz gereken önemli bir ideolojik harekettir. Özellikle son yıllarda, alternatif sağ batı toplumlarında büyük miktarda destek kazanmıştır. Aşırı sağcı politikacılar bu hareketi yeni siyasi, ideolojik ve sosyal duvarlar inşa etmek için bir strateji olarak kullanıyorlar. Bu hareket teröre ve siyasi bölünmeye yepyeni bir anlam getirdi. Tarrant gibi teröristlere ilham verdi ve bugün birçok genç aşırılıkçıya ilham vermeye devam ediyor. Sonunda, alt-sağ, politikacıların amaçlarına bir şekilde ulaşmaları için bir araçtır. Eğer dünya, çok kültürlü toplumlarda, milletler arasında barışı hedefliyorsa, o zaman bu ideolojik hareketi anlamak ve bu harekete karşı gerekli önlemleri almak gerekir.

Peki böylesine kanlı bir saldırıyı gerçekleştiren terörist hakkında ne biliyoruz? Analiz çalışmamızın bu bölümünde Brenton Tarrant isimli teröristin kim olduğu ve hayatı hakkındaki genel bilgiler incelendi.

BRENTON TARRAN KİMDİR?

İskoç bir aileye mensup olan, Avustralya’da doğan ve kendini beyazların üstünlüğünü savunan bir kişi olarak tanıtan Brenton Tarrant isimli 28 yaşındaki terörist, 2010 yılına kadar Avustralya’nın New South Wales eyaletinin Grafton kentinde yaşıyordu. Bir spor salonunda kişisel eğitmen olarak çalışan Tarrant’ın 2000’lerin sonunda birkaç yıl çalıştığı spor salonunun yöneticisi Tracey Gray, CNN’e açıklamasında “Herhangi biri kadar normal bir insandı. Hiçbir aşırılıkçı görüş ortaya koyduğunu veya çılgınca bir davranışını görmedim” diyerek şaşkınlığını anlattı. Avustralya basını Tarrant’ı tanıyan başkalarının da benzer bir ‘sıradan hayat’, hatta ‘güzel bir aile’ portresi çizdiğini yazarken, saldırganın aşırılıkçı görüşlerini 20’li yaşlarında çıktığı Avrupa ve Asya seyahatinde edindiği sanılıyor. Boşanmış bir ailenin çocuğu olan Tarrant’ın babasının 2010 yılında kanserden ölmüş olmasının ise teröristin radikalleşmesinde bir diğer önemli etken olduğu düşünülüyor.

Ayrıca Tarrant’ın saldırısından önceki dönemde babasından kalan parayla Türkiye, Pakistan, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Karadağ ve Sırbistan’a gittiği biliniyor. 17-20 Mart 2016 ve 13 Eylül-25 Ekim 2016 tarihleri arasında Türkiye’ye geldiğini ayrıca Ekim 2018’de Pakistan’ın kuzeyindeki Gilgit-Baltistan bölgesinde bir otelde kaldığını ve bu otelin sahibinin ise saldırganı ‘sıradan bir turist’ olarak nitelendirdiği ise terörist hakkında göz ardı edilmemesi gereken bir bilgi. Son olarak; Tarrant’ın seyahatleri sırasında nasıl olup da bir dünya vatandaşına dönüşmek yerine nefret dolu bir ideolojiye yöneldiği, bu ülkelerde kimlerle temas kurduğu ise başlı başına bir merak konusu.

Saldırı ve terörist hakkında direkt olarak terörist tarafından yayımlanmış olan manifestonun tahlili şüphesiz ki bülten çalışmamızın en önemli bölümlerinden birini

oluşturmaktadır. Çalışmamızın bu bölümünde saldırganın 74 sayfalık manifestosunun detaylı bir tahlilinin yapılması hedeflenmiştir.

SALDIRININ BELGESİ: THE GREAT REPLACEMENT

15 Mart Christchurch saldırısının faili Brenton Tarrant'ın kendi eliyle kaleme alıp saldırıdan saatler önce sosyal paylaşım sitelerinde yayınladığı 74 sayfalık manifestosu incelendiğinde bazı temel argümanları ve hususları detaylıca incelemek ve analiz etmek gerekmektedir. Bu temel argümanlardan en öne çıkanı teröristin dünyayı Doğu ve Batı olarak 2 basit parçaya bölmesi ve bütün Batılıları Avrupalı olarak tanımlamasıdır. Bununla bağlantılı olarak terörist, Batılı olmayan ancak Batı'da yaşayan tüm kesimleri işgalci olarak nitelendirmektedir. Bu noktada terörist, işgalci olarak nitelendirdiği Batılı olmayanlar, Müslümanlar ve göçmenlerin Avrupa'dan çıkarılmadığı müddetçe Avrupa'nın ve Avrupalıların geleceklerinin ve kimliklerinin yok olma tehlikesiyle karşı karşıya olduğunu iddia etmektedir.

Ayrıca terörist bu konu ile ilişkili olarak Avrupa'da gittikçe azalan doğum oranlarına özellikle vurgu yapmakta ve durumun böyle devam etmesi halinde Avrupalıların kendi topraklarında azınlık durumuna düşeceklerini ifade etmektedir. Buna karşın saldırgan sadece doğum oranlarının artmasının yeterli olmayacağını, buna ek olarak kendisinin gerçekleştirdiği ve gerçekleşecek buna benzer diğer eylemler sayesinde oluşturulacak korku ve endişe atmosferi ile Doğu'nun insanların, fikirlerinin ve inançlarının Batı'ya geçişinin engellenebileceğini özellikle vurgulamaktadır. Bu bağlamda saldırganın bu eylemi ve manifestosu ile yeni bir saldırı metodu kullanarak Avrupalı genç erkekleri yer, zaman ve hedef ayırt etmeksizin benzer saldırılar yapmaya teşvik etme çabası açıkça görülmektedir.

Ayrıca terörist yayınladığı manifestoda saldırıyı gerçekleştirmekteki temel amaçlarından birinin Avrupa halkı ile Avrupa'yı işgal etmek isteyenler (Müslümanlar ve göçmenleri kastediyor) arasındaki misillemeyi ve daha fazla bölünmeyi teşvik etmek olduğunu açıkça belirtmiştir. Tam bu noktada terörist, Avrupa'ya yerleşmiş bulunan ve işgalci olarak nitelendirdiği Müslümanların, göçmenlerin Avrupa'dan atılma sürecinin kolay olmayacağını ve bu sürecin mutlaka kanlı olması gerektiğini belirtmiştir. Bu sürece yönelik olarak ise kendisinin bu saldırısı ile yeni bir yol açtığını ve genç Avrupalı erkeklerin kesinlikle kendisinin açtığı bu yoldan ilerlemek zorunda olduklarını eğer bunu yapmazlarsa çok yakında Avrupalı halkların ve kültürlerin yok olma sürecine gireceklerini belirtmiştir. Yaptığı saldırının etki, güç ve devrim odaklı olduğunu belirten terörist, bu eylemi ile buna benzer eylemlerin her an her yerde olabileceğini düşündüren bir korku ve değişim atmosferi yaratmak istediğini vurgulamaktadır.

Terörist bununla kalmayıp manifestosunda zaman zaman Batı toplumlarına yönelik eleştirilerde de bulunmuş ve batı toplumlarının nihilizm, hedonizm ve bireyseliçiliğin etkisinde can çekiştiğini belirtmiştir. Ek olarak Amerika’da derin tartışmalara neden olan silah yasasının değiştirilmesi hususu, Avrupa Birliği’nin uyguladığı ‘Melting Pot’ uygulaması ve ABD’deki ırksal bölünme konularını sert bir dil ile eleştirmiştir. Ancak bununla yetinmeyen terörist 1999 yılında NATO’nun Kosova müdahalesinde en büyük payın ABD’ye ait olduğunu ve ABD’nin bu müdahale ile Avrupa’yı Müslüman işgalinden kurtarmak için çabalayan Avrupalı Hristiyanları vurmasının kabul edilemez olduğunu belirtmiştir.

Kendisini kendi topraklarında kendi kültürlerini kendi insanları ile birlikte yaşamak isteyen etnik milliyetçilerin ve Avrupalıların temsilcisi olarak belirten terörist bu saldırıya giden süreçte onu etkileyen iki temel hadise olduğunu belirtmiştir. Bunlardan birincisi 2017 yılında radikalist cihatçı örgütler tarafından Stockholm saldırısında 11 yaşındaki Ebba Akerlund isimli kızın hayatını kaybetmesi, ikincisi ise Fransız genel seçimlerinde Emmanuel Macron’un seçilmesidir. Terörist Fransız başkanlık yarışındaki adayların hepsinin eski bankacı veya yatırımcı, kapitalist ve beyaz düşmanı olduğunu belirtmiş ve Fransız genel seçimlerinin kendisi için herhangi bir politik veya siyasi çözüm fikrini ortadan kaldırdığını ifade etmiştir. Terörist bu noktadan itibaren şiddeti tek ve en etkili yöntem olarak benimsediğini ve Avrupalı bütün gençlerin kendisinin açtığı yoldan yürümek zorunda olduğunu yinelemiştir.

Teröristin ‘The Great Replacement’ adını taşıyan manifestosunda ayrıca saldırganın kendisinden önce benzer eylemlerde bulunan diğer şahıslardan, özellikle de Anders Breivik’ten etkilendiğini göz önünde bulunduracak olursak ileride kendisinin de birileri tarafından örnek alınan bir isim olmak istediğine gönderme yaptığı anlaşılmaktadır.

Tarrant, manifestosunu ilerleyen bölümlerinde saldırısının diğer detaylarını da belirtmekten çekinmemiştir. Örneğin kendi kendine sorular sorup yine kendisinin cevapladığı bir bölümde hedef profilinin neden bu insanlar olarak seçildiği sorusunu sormuş ve bu insanların doğum oranları yüksek, sosyal konumları daha güçlü ve etnik olarak batıyı değiştirme çabası içerisinde oldukları için hedef olarak seçildiklerini belirtmiştir. Tam bu noktada saldırı yöntemine de değinen terörist, saldırıyı pek çok başka yöntemle de yapabileceğini (örneğin; patlayıcılar) ancak kasıtlı olarak ateşli silahları seçtiğini çünkü ateşli silahlar ile yapılan ve anlık olarak yayınlanan bir saldırının sosyal söylem, medya üzerindeki etkisi ve yaratacağı şok dalgası sebebiyle çok daha etkili olacağını düşündüğünü özellikle vurgulamıştır.

Bu bağlamda değerlendirildiğinde, Tarrant'ın saldırı yeri olarak Yeni Zelanda'yı seçmesinin sebebinin; ülkenin çok kültürlü yapısı, güvenlik profili olarak bu tarz saldırıların daha önce bu ülkede yaşanmamış olması ve teröristin bu saldırı ile Batı'da Batılı olmayanlar için herhangi bir güvenli alan olmadığı algısını yaratmak istediği yorumu yapılabilir. Böylesine bir eylemi gerçekleştiren bir teröristin kendi manifestosunda esasında herhangi bir ırka veya dine karşı nefret beslemediğini belirtmesi, mücadelesinin sadece kendi topraklarında yaşamak yerine başkalarının topraklarını işgal etmek isteyenlere ve başkalarının kültürlerini dönüştürmek isteyenlere karşı olduğunu söylemesinin ise ne kadar inandırıcı olduğu tartışılmaya değer, propaganda bağlamında bir başka konudur.

Saldırganın manifestosunda dikkat çeken bir diğer bölüm ise Türkler ve Türkiye'yi konu aldığı ve hedef gösterdiği bölümdür. Terörist bu bölümde Türklerin, Boğaz'ın doğusunda huzur ve güven içinde yaşayabileceklerini ancak eğer Boğaz'ın batısından çekilmezler ise direkt olarak saldırılara hedef olacaklarını ve er veya geç İstanbul'un minarelerden arınacağını belirtmektedir. İstanbul yerine Konstantinopolis ismini kullanmayı tercih eden saldırgan Ayasofya'nın minarelerden kurtuluncaya dek Batılı erkeklerin kendilerinin gerçek anlamda bir erkek olamayacaklarını bilmeleri gerektiğini kışkırtıcı bir dille vurgulamıştır.

Sonuç olarak; saldırganın manifestosu üzerinde yaptığımız tahlil çalışması neticesinde teröristin bir etno-milliyetçi, müslüman ve Türk karşıtı ve kapitalizm, kültürel çeşitlilik, küreselleşme gibi kavramlara çok net bir şekilde karşı çıkan bir profil sergilediğini söylemek mümkündür. Yine yaptığımız tahlil çalışması neticesinde saldırganın bu manifestoyu Avrupalı gençlere bir sorumluluk ve motivasyon yükleme gayesi ile kaleme aldığı sonucuna varılmıştır. Bu noktada teröristin Avrupalı erkeklerin yıllardır bir radikalleşme sürecinde olduklarını belirtmesi ve bunun çoğunluğun sandığı gibi bir sürpriz değil, aksine net bir gerçek olduğunu belirtmesi başlı başına bir başka araştırma konusudur.

Bu saldırının analizini yaparken mutlaka incelenmesi gereken bir diğer konu da teröristin saldırıda kullandığı silahların üzerine işlediği isimler motifler ve tarihlerdir. Çünkü terörist kullandığı silahların üzerine yakın tarihte emsal saldırıları gerçekleştiren diğer bazı teröristin isimlerini, tarihte Müslümanlara ve Türkler'e karşı önemli zaferler kazanmış komutanların isimlerini yazmış ve benimsediği ideolojiyi simgelen bazı işaretler çizmişti. Bu sebeple bültenimizin bu bölümünde teröristin saldırıda kullandığı silahlar ve üzerine işaretledikleri incelenecektir.

TERÖRİST SALDIRIDA KULLANILAN SİLAHLAR VE YENİ ZELANDA SİLAH YASASI

Yeni Zelanda Başbakanı Andern'in açıklamalarına göre Breanton Tarrant ikisi yarı otomatik olmak üzere toplam beş silah kullandı. Yeni Zelanda'nın silah yasaları bu tür terörizm olaylarının yaşanmasına engel olacak nitelikte değildi. Bu yasalara göre askeri tipte yarı-otomatik silah elde etmek için yasal yaş sınırı 16 ile 18 arasında değişiyor. Yaş sınırının üzerindeki polis tarafından uygun bulunmaları halinde ateşli silahlara sahip olabiliyor. Bütün silah sahiplerinin izin almaları gerekiyor, ancak çoğu silahın kayıt altına alınması gerekmiyor. Bir silaha yasalar çerçevesinde sahip olabilmek için belli kriterler aranıyor. Bu kriterlere arasında silah almak isteyen kişinin akıl sağlığı, bağımlılığı olup olmadığı ve ailesinde şiddet olaylarının yaşanıp yaşanmadığına da bakılıyor. En önemli nokta ise bir kere silah sahibi olunması için izin alındıktan sonra, istenildiği kadar silah satın alınabiliyor. Gerçekleşen terörist saldırının ardından yapılan açıklamalar silah yasalarının değişeceği, önlemlerin alınacağı yönündeydi ve saldırıdan birkaç gün sonra mevcut yasa değiştirildi.

Tarrant'ın saldırıda kullandığı silahlar pompalı tüfek ve AR-15 olarak belirlenmişti. AR-15 tipi otomatik tüfek orijinal olarak 1950'lerde, M-1 Grand ve diğer savaş tüfeklerini değiştirmek isteyen ABD ordusunun isteği üzerine silah imalat şirketi Arma-Lite tarafından geliştirildi. 1959'da, Arma-Lite, silahı değiştiren ve tam otomatik M-16 olarak ABD ordusuna teslim eden Colt'a silahın haklarını sattı. Colt daha sonra yarı otomatik, sivil bir versiyonunu geliştirdi ve bu modele AR-15 adı verildi. ABD Ulusal Silah Birliği (NRA), AR-15 isminin silahla ilgili yaygın bir yanlış anlaşılmaya neden olduğunu ve 'Assault Rifle'ın kısaltması yani "Saldırı Tüfeği" anlamına geldiğinin sanıldığını fakat bunun doğru olmadığını belirtiyor. AR-15 'Arma-Lite Rifle' yani 'Arma-Lite Tüfeği'nin kısaltması. AR-15 tarzı silahlar 2018 Şubat ayında 17 kişinin öldüğü Florida okul saldırısı da dahil olmak üzere birçok saldırıda kullanıldı. 2017 Ekim ayında Las Vegas'ta 58 kişinin öldürüldüğü müzik konserinde de yine AR-15 başroldeydi. 2012 yılında Connecticut'taki Sandy Hook İlköğretim Okulu'nda çoğu çocuk 27 kişinin hayatını kaybettiği silahlı saldırıda kullanılan silah da yine AR-15'ti. Silahın özellikleri ve tedarik edilme süreçlerinin yakından incelenmesi sonucu farklı detaylara ulaşılabileceği değerlendirilmektedir.

Saldırıda Kullanılan Silahlar ve Üzerindeki İsimler

Breanton Tarrant kullandığı silahların üzerinde birçok tarihi olaya, ırkçı kelimelere ve ayrıma dikkat çekti. Örneğin; Alexandre Bissonnette, 29 Ocak 2017'de Kanada'da bir camiye saldırarak altı kişiyi öldüren ve 40 yıl hapse mahkum olan teröristtir. Benzer terörist olayları gerçekleştiren terörist isimlere silahlarında yer verdi. "Deus Vultise" tanrı bunu istedi

anlamına gelen ve Haçlı Seferleri sırasında propaganda olarak kullanılan cümledir. Silahlarda Osmanlı düşmanlığı ve Osmanlı Devleti'nin yenildiği savaşlar ve Osmanlı ordusuna karşı başarılı olan isimlere dikkat çekilmiştir. 1571 Lepanto, Avrupalıların Lepanto olarak isimlendirdiği İnebahtı Deniz Muharebesi'dir. Osmanlı'nın Avrupa karşısında yaşadığı en büyük mağlubiyetlerden biri olarak kabul edilir. Miloš Obilić, Kosova Savaşı sırasında 1. Murat'ı hançerleyerek öldüren Sırp askerin adıdır ve silahın üzerinde Kiril alfabesiyle yazılmıştır. Silahın üstündeki Viyana yazısı 17.yüzyılda Osmanlı İmparatorluğu ile Avusturya Arşidüklüğü arasında yapılan savaşların en uzun süreni olan Viyana kuşatmasına gönderme yapıyor. Kuşatma Osmanlı'nın kaybetmesi ile sonuçlanmıştı. Osmanlı'nın bu hezimetini Avrupa'da büyük sevinçle karşılandı. Artık Osmanlıların yenilmez olmadıklarını gören Avrupa karşı hücumla yöneldi. Bu savaş sonucunda Osmanlı'nın gerileme devrine girdiği kabul edilmektedir. Psikolojik savaş olarak da Osmanlı üzerinde büyük bir kayıp, Avrupalılarda ise büyük bir kazanç olarak değerlendirildi.

Sadece Osmanlı devletine değil Arap Müslümanlarına olan nefrete de silahlar üstündeki mesajlarla dikkat çekilmiştir. Odothe Great buna bir örnektir. Büyük Odo Eudes veya Eude 721'de Emeviler'i mağlup etti. Emeviler'i Batı Avrupa'da belirleyici bir şekilde yenen ilk kişi oldu ve The Great sıfatını kazandı. Manifestoda da beyaz ırkın üstünlüğü vurgulanmış silaha da bunu destekleyen anlamlar yer almıştır.

14 Kelime, Hitler'in 'Kavgam' adlı kitabında kullandığı cümlenin 14 kelimesini ifade ediyor. Halklarının varlığını ve beyaz çocuklar için bir geleceği güvence altına almayı savunuyor. Bu cümle günümüzde başta Neo-Nazi çeteleri olmak üzere aşırı sağcı akımların doktrinidir. Manifestoda sürekli tekrarlanan mülteci düşmanlığı ve Avrupa'nın mültecilerden arındırılması gerektiği vurgulanmıştır., Camide silahla katliam yapan Brenton Tarrant, silahına yazdığı mesajlar arasına 'Refugeeswelcometohell' cümlesini de ekledi. 'Mülteciler, cehenneme hoş geldiniz' anlamındaki mesajı Tarrant'ın yabancı nefretinin yansımalarından biridir.

Turcofagos ise Yunanca' da "Türk yiyici" demektir. BrentonTarrant, saldırı öncesi yayınladığı yazıda Müslüman Türklerin en büyük düşmanlardan olduğunu öne sürmüştü. 1 Turcofagos 821'den itibaren Osmanlılarla savaşan Yunan isyancılarından Nikitas Stamatelopoulos'un (1781-1849) lakabıdır aynı zamanda. Turcofagos Tripoliçe katliamı başta olmak üzere birçok Türk'ün öldürülmesinde rol oynamıştır.

Tabi ki saldırının böylesine çok yönlü bir analizi yapılırken, teröristin gerçekleştirdiği bu vahşi saldırıyı eş zamanlı olarak farklı sosyal mecralarda yayınlaması konusunu muhakkak incelenmelidir. Bu amaç doğrultusunda bültenimizin sıradaki bölümünde teröristin yaptığı

canlı yayımla böyle bir saldırıyı nasıl bütün dünyaya sunduğunu, sosyal mecralarda bu ve buna benzer konular ile ilgili denetim ve güvenlik eksikliği ve son olarak insanlığın oyunlar sayesinde bu tür görüntülere nasıl aşına hale getirildiği gerçeği incelenecektir.

CHRISTCHURCH SALDIRISININ SOSYAL MECRALARDA YAYINLANMASI

Yeni Zelanda'da gerçekleşen Christchurch Camii saldırısı günümüzdeki modern teknoloji ve terör özelliği gösteren faaliyetler arasındaki tehlikeli bağı gözler önüne sermiştir. Alternatif sağ profilli saldırgan etkilerini bilgi ve algı operasyonlarıyla tasarlayarak, artık hepimizin bilinçaltında yer edinen video oyunlarının da etkileriyle, mirror effect (ayna efekti) kullanarak tüm dünyanın ilgisini üzerine çekmeyi başardı.

Tahrip gücü çok daha yüksek olan patlayıcılardan ziyade, herkesin video oyunlardan az çok bildiği ARs (Taarruz Tüfeği) kullanması, saldırganın yaratacağı etki ve bu etkiye alacağı tepkiye odaklandığını açık bir şekilde gözler önüne seriyordu. Bu yönetimi tasarlayarak ve özellikle isteyerek kullanan terörist, 21. Yüzyılda kitlelere ulaşmanın belki de en etkili yolu olan sosyal medya sayesinde bilinçaltımıza gönderdiği mesajlarla bu saldırının standart bir terör eyleminden çok daha farklı olduğunu ortaya koymuş oldu.

Günümüz sanal dünyasında her türlü ideolojinin kabul görmesi, buna müdahale edecek bir internet polisinin bulunmaması ve kişilerin genellikle kimliklerini gizli tutarak anonim hesapları kullanmaları sonucunda kişiler dijital platformlarda, 4CHAN ve 8CHAN gibi kanallar kullanılarak kasten yönlendirilmiş içeriklerle bir internet fenomeni haline gelebiliyor ve kitlelerle buluşabiliyorlar.

Hatta öyle ki zaman zaman bu internet fenomenleri kendi alemlerinde Hitler gibi tarihi şahıslardan bile daha etkili olabiliyor. İşte tam bu noktada, Carl Jung;' İnsanların fikirleri yoktur, fikirlerin insanları vardır.' teziyle aslında tehlikeyi bir kez daha gözler önüne seriyor. Öyleyse bu tezden hareketle, bu tür saldırıların temel motivasyonu olan duygular; dehşet, öfke ve duygu karmaşasının internette doğduğunu ve insanlara kolaylıkla benimsetildiğini söylemek mümkün hale geliyor. Çünkü artık günümüzde Offansif Memes olarak adlandırılan içerikler sosyal medyanın en masum köşelerinde bile karşınıza çıkabiliyor. Aslında bu basit örnek bile kendi başına sosyal medya platformlarının kötü emeller için ne kadar uygun mecralar olduğunu ortaya koymak anlamında pek çok şey ifade ediyor.

Brenton Tarrant, yaptığı saldırıyı eyleme hazırlık aşamasından itibaren 17 dakikalık bir video ile Facebook adlı sosyal medya platformundan canlı olarak yayınlamıştı. Video içeriğinin FPS (First Person Shooter) yani "Birinci Şahıs Nişancı" tarzıyla yayınlanmış olması, Facebook'un yapay zeka adı verilen kontrol duvarının algoritmasında yanılığa sebep olarak videonun bu platformda sorunsuzca yayınlanmasına ve izlenmesine neden olmuştu.

Her gün milyonlarca kişi tarafından oynanan oyunlar (CS: GO, PubG, CoD) sayesinde bu görüntülere aşına olan insanlar 50 kişinin katledildiği bir videoyu rahatsızlık duymadan seyredebildi. Çünkü saldırganın yayınladığı görüntüler bilinç altımızda görmeye alışkın olduğumuz bir oyundan farksızdı. Facebook yaptığı açıklamada ilk 24 saatte 2.7 milyon videonun, ayrıca 800 farklı türevinin, bloke edildiğini duyurdu. Farklı sosyal medya platformlarında da yayılan video kuşkusuz ki herkes tarafından bilinen bir hal aldı. Brenton Tarrant da bundan daha fazlasını amaçlamamıştı.

Bültenimizin bu kısmına dek yaptığımız analiz çalışmaları saldırganın benimsediği ideoloji, saldırganın profili, bilgileri manifestosu ve saldırının yapılaş şekli ve detayları ile ilgiliydi. Bülten çalışmamızın sıradaki bölümünde ise, geçtiğimiz 10 yıl içerisinde gerçekleşen ve Brenton Tarrant'a bu saldırısı için motivasyon kaynağı teşkil eden emsal nitelikteki diğer saldırılar incelenmeye çalışılacaktır.

GEÇTİĞİMİZ 10 YIL İÇERİSİNDE GERÇEKLEŞEN BENZER SALDIRILAR

Yeni Zelanda'da yaşanan terör hadisesi, saldırının birkaç yılda planlanmış olduğu gerçeği göz önünde bulundurularak incelenirse, bu terör eyleminin geçmiş 10 yıl içerisindeki benzer teşkil edebilecek saldırılar ile bazı ortak noktalarının olduğunu söylemek mümkün. Özellikle saldırganın manifestosunda dile getirdiği gibi 2011 Norveç saldırganı Anders Breivik ile doğrudan ya da dolaylı etkileşimi ya da bağlantısının olduğu konusunda dikkate değer emare mevcut.

Kaldı ki saldırganın manifestosunda, Anders Breivik başta olmak üzere toplam beş saldırgandan etkilenip bunları örnek aldığını söylemekte. Bu örnek alınan beş saldırganların bulunduğu ortak noktaların ise Beyaz Üstünlükçülüğü ve yukarıda değindiğimiz 'Alternatif Sağ' hareketi olduğu görülmektedir. Biraz daha özele indirdiğimizde ise saldırganın özellikle Anders Breivik ve saldırıda kullanılan silahlardan birinin üzerinde ismi geçen, Alexandre Bissonnette ile ortak noktalarının hedef kitle olarak Müslümanların ve hedef mekan olarak da camilerin seçilmiş olduğu görülmektedir.

Breivik ve Tarrant'ın manifestoları incelendiğinde karşımıza çıkan bir başka detay da iki saldırganın da kendilerini "Hristiyanlığın Koruyucusu" olarak gördükleri söylemidir. Bunun yanı sıra yine manifestolarda adı geçen "Tapınak Şövalyeleri" topluluğu ile iki saldırganın da iletişim içinde olduklarını kendi ifadelerinden anlamak mümkün. Ayrıca 10 yıl içerisinde gerçekleşen saldırılara bakacak olursak, -ki bunlardan 5 tanesi Tarrant'ın manifestosunda ismi geçen kişiler tarafından yapılmış saldırılardır- saldırganların Büyük Üstünlükçü ideolojisi altında fikirlerini paylaştığı ve birbirlerine destek oldukları internet sitelerinden ve forumlardan bahsedilmektedir. Özellikle Breivik'in Müslüman karşıtı web

sitelerde etkin olduğunu ve Wade Michael Page isimli bir saldırganın 2012’de yaptığı saldırısı sonrasında, Breivik’e de övgüler yağdırılan forumlar da göze çarpmaktadır. Tüm bu bulguları birleştirdiğimizde ise karşımıza ya Tarrant’ın da kullandığı 4chan ve 8Chan kanalı ya da saldırganların yine bu formatta olan başka gizli ve henüz bilmediğimiz internet iletişim ve etkileşim kanallarını kullandıklarını söyleyebiliriz.

Bu bağlamda daha sonraki bir bölümde de işleneceği üzere 4chan ve 8chan gibi gizli, örtülü ve derin iletişim kanallarının bugüne kadar Beyaz Üstünlükçülüğü’nü savunan saldırganlar tarafından saldırılarının motivasyon kaynaklarını belirleme, saldırı stratejilerini oluşturma ve saldırı görüntülerini paylaşarak saldırı sonrasında kendilerine sempatan kazanmalarında yardımcı olduğu ve bundan sonraki muhtemel benzer saldırılar için adeta bir motivasyon ve düşünce platformu haline aldığı değerlendirilmektedir.

YALNIZ KURT EYLEMİ VE YENİ ZELANDA SALDIRISI

Christchurch’daki saldırı sonrası teröristlerin ideolojik yaklaşımlarını internet ortamında rahatça oluşturup karşıt görüşlerindeki insanlara karşı eyleme geçilebileceğini gördük. Bu eylem modeli alışlagelmiş bir ideoloji etrafında birleşmiş teröristlerin, bazen ortak kararlar alıp, bazen tepeden emirler alıp bu kararları ve emirleri eyleme döktükleri ve eylem sonucunda oluşacak etkiden faydalanan örgütlerin eylem metotlarından farklı bir eylem biçimidir. Bu model ‘Yalnız Kurt’ eylem modelidir. Bu model içerisinde bireysel olarak dinsel, etnik, sosyal ideolojik altyapısını oluşturup, oluşturmuş olduğu ideolojik altyapı ile yine bireysel olarak eyleme geçen herhangi bir terörist örgüt içerisinde hiyerarşik yapıya katılım sağlamayan terörist eylem modelidir. Kısacası serbest terör ve bireysel terör olarak adlandırılabilir.

Yalnız Kurt eylem modeli yerleşim alanları içerisinde herhangi bir örgüt ile bağlantılı, bağlı olduğu örgütten aldığı talimatlar çerçevesinde harekete geçmek için bekleyen uyuyan hücreler ile karıştırılmamalıdır. Belirtildiği gibi uyuyan hücrelerin bağlı oldukları örgüt içerisinde emir ve talimat bekleyip harekete geçme durumu söz konusudur. Fakat Yalnız Kurt eylem modelinde tüm süreçler bireysel olarak işler. Yalnız Kurtlar radikal ideolojisini oluşturur, bu ideolojiye uygun bir düşman belirler ve düşmana karşı eyleme geçer.

Yalnız Kurt eylem modeli içerisinde ideolojik altyapısını sosyal medya üzerinde oluşturmuş ve harekete geçmiş olan Brenton Tarrant 51 kişinin ölümüne sebep olmuştur ve Yalnız Kurt eylem modeline iyi bir örnek teşkil etmiştir. Bu olay ile geçmişte Anders Breivik’in gerçekleştirdiği eylem arasında büyük benzerlikler vardır. Her iki kişi de ideolojik temellerini internet ortamında bireysel olarak kurup harekete bireysel olarak geçmişlerdir. Bu şahıslara karşı ideoloji olarak nitelendirebileceğimiz IŞİD ve benzeri radikal örgütlerden olan

IŞİD oluşan eylemlerden sonra karşı bir hamle geleceğini açıkça belirtmiştir. Hatta Yeni Zelanda saldırısı sonrası intikam alınacağına dair cümleler mevcuttur. IŞİD'in Suriye topraklarından atılması için süregelen mücadeleler içerisinde intikam cümlelerinin varlığı bizleri IŞİD'in ideolojik olarak halen var olduğunu ispatlar niteliktedir. Tıpkı Norveç ve Yeni Zelanda saldırılarında olduğu gibi IŞİD de internet ortamını etkin olarak sosyal medya ortamlarında militan sayılarını artırma yoluna gitmiştir. İlerleyen dönemlerde IŞİD'in Suriye topraklarından atılması, fiziki olarak örgüt yapısının ortadan kaldırılması bu örgütü ideolojik olarak sonunu getireceği manasına gelmemektedir.

Bu kişiler belki eyleme geçme noktasında eskisi kadar bir alana sahip olmayabilirler fakat ideolojik temelde halen birbirleriyle sosyal medya, kafe, camiler üzerinde temas sağlayabilirler ve geliştirilen bu temas eşliğinde sağlanacak mühimmat ile kuvvetle muhtemel eyleme geçebilirler. Sadece teknolojik silahlar veya ateşli silahlar ile eylem gerçekleştirebilirler. Günümüz dünyasında sosyal, etnik, sınıfsal özgürlüklerin artışının bir sonucu olarak aynı özgürlükleri kötüye kullanacak şahısların engellemesinin zor olduğu gözler önündedir. Bu zorluk içerisinde Müslümanlara karşı oluşan saldırıları araştırmak üzere İngiltere'de kurulmuş olan Tallmama isimli kuruluş Müslümanlara karşı saldırılan altı kat arttığını belirten bir rapor yayınlamıştır. Belçika İstihbarat Servisi (VSSE)'ne göre aşırı sağ grupların silahlanması son dönemlerde iyice artışa geçmiştir.

Yalnız Kurt eylem metodunu benimseyen teröristlerin günümüz dünyasında kendi ideolojik temellerini oluşturmanın kolay oluşu gözler önündedir. Bu teröristlerin harekete geçme kabiliyeti konusunda son dönemlerde görülen artışın önemi açıkça belirtilmelidir. Bu kitle ve yalnız kurt adayları ayrı bir internet ve sosyo kültürel analize konu edilmelidir.

**** Prof.Dr. Esat ARSLAN**

NEO-HAÇLI SALDIRIYA SİSTEMATİK YAKLAŞIM

Bütün dünya 15 Mart 2019 günü, Yeni Zelanda'da Cuma namazı kılmak üzere bir araya gelen cemaate yönelik iki camiye birden yapılan silahlı saldırı olayı ile irkilmiştir. Saldırı sonucu, 51 kişinin hayatını kaybettiği ve 48 kişinin yaralandığı bu olayı; terörist(ler)in eylem anını sosyal medya üzerinden canlı yayın yapmak suretiyle ve canice gerçekleştirdikleri belirlenmiştir. Bu durum, 9/11 saldırılarından sonra Washington'daki Massachusetts Bulvarı'ndaki camiye ayakkabıyla giren George W.Bush'un **"Bu bir Haçlı Seferidir"** meydan okumasının günümüze yansımasıdır. İkinci ilginç olarak değerlendirilmesi gereken husus, saldırıyı düzenleyen teröristin **"Atıcı"** (shooter) olarak değerlendirilmesidir. Olayın ardından açıklama yapan, duruşuyla Nobel Barış Ödülü'ne aday

gösterilmesi gündemde olan Yeni Zelanda Başbakanı Jacinda Ardern; **“saldırımın bir şiddet olayı olduğunu, saldırıyla ilgili dört kişinin gözaltına alındığını, saldırıyı düzenleyenlerden hiçbirinin güvenlik-istihbarat birimlerinin takip listesinde olmadığını”** belirtmiştir. Neredeyse Başbakan, bu kişiyi “dürüst adam, namuslu kimse” anlamında **“square shooter”** olarak değerlendirebilecekti. Onunla başlayan bu açılım sonrası bazı batılı liderlerin saldırıyı terör olarak telaffuz etmemeleri gerçekten dikkat çekmiştir! Diğer bir ifadeyle başta ABD ve bazı Avrupa ülkeleri ile Yeni Zelanda Başbakanı tarafından yapılan açıklamada ise; “terörist” kelimesi veya “terör saldırısı” olduğu konusunda bir ifadeye yer verilememesi Batı’nın olaya bakışını da sergilemektedir. Bu durum, dünyanın ırkçı ve dini anlamda kutuplaşmanın hangi boyutlara vardığının göstergesi olarak şüphesiz bu olaydaki tutumlarıyla gözler önüne serilmiştir.

Sadece yüzyıl içinde yaşanan savaşlar bile, insanın nasıl insanlıktan uzaklaştığını, ruhsuzlaştığını, zombileştğini göstermeye kafidir! Batılı medeni insan, metamorfoz geçiriyor. Yani başkalaşıyor, mankurtlaşıyor, ruhsuz bir yaratığa dönüşüyor; sadece hız, haz ve ayartı peşinde koşturuyor. Bu, öldürme zevki dahil, insan yaşamını tek değer ve amacı sayan hedonist öğretileridir.

KAYNAKÇA :

(2019, Mart 19).Yeni Zelanda'da 2 camiye saldırı.Aa. <https://www.aa.com.tr/tr/pg/foto-galeri/yeni-zelanda-da-2-camiye-saldiri-#> adresinden alınmıştır.

Arkan, A.(2019, Mart 20).Yeni Zelanda saldırısı ve dünyanın gidişatı.*Setav*.
<https://www.setav.org/yeni-zelanda-saldirisi-ve-dunyanin-gidisati/> adresinden alınmıştır.

Arkan, A.(2019, Mart 21). Yeni Zelanda saldırısı, saldırganın manifestosu ve anlamı.*Setav*.
<https://www.setav.org/yeni-zelanda-saldirisi-saldiriganin-manifestosu-ve-anlami/> adresinden alınmıştır.

(2019). The Great Replacement.
https://www.ilfoglio.it/userUpload/The_Great_Replacementconvertito.pdf adresinden alınmıştır.

(2019, Mart 20). New Zealand attack.*Nytimes*.
<https://www.nytimes.com/spotlight/christchurch-attack-new-zealand> adresinden alınmıştır.

Trifkovic, S. (2019, Mart 15).New Zealand attacks: repercussions and perspective.*Chroniclesmagazine*. <https://www.chroniclesmagazine.org/new-zealand-attacks-repercussions-and-perspective/> adresinden alınmıştır.

James, R. (2019, Mart 19). Christchurch Uptades: New Zealand Has banned viewing and sharing of mosque attack video. *Buzzfeednews*.

<https://www.buzzfeednews.com/article/richardhames/new-zealand-christchurch-mosque-shooting-terror-attack> adresinden alınmıştır.

(2019, Mart 15).The world reacts to new zealand mosque attacks. *Aljazeera*.

<https://www.aljazeera.com/news/2019/03/world-reacts-zealand-mosque-attacks-190315061839640.html> adresinden alınmıştır.

Asne, S. (2019, Mart 18) The Anatomy of White Terror. *NY Times*, (p. A27).

<https://www.nytimes.com/2019/03/18/opinion/new-zealand-tarrant-white-supremacist-terror.html> adresinden alınmıştır.

Forsberg, O. J., Ph.D. (n.d.). Classical Conservatism.

<https://courses.kvasaheim.com/pol102/docs/conservatism.pdf> adresinden alınmıştır.

I.K, (2018, Nisan) İslamofobi yeni antisemitizm midir? Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmalar Vakfı (SETA).

<https://www.setav.org/analiz-islamofobi-yeni-antisemitizm-midir/> adresinden alınmıştır.

İnat, K. (2019, Mart 15).Saldırı Batı Dünyasında Yaşanan Patolojik Durumların Yeni Zelanda'daki Bir Yansıması. Setav.<https://www.setav.org/saldiri-bati-dunyasinda-yasanan-patolojik-durumlarin-yeni-zelandadaki-bir-yansimasi/> adresinden alınmıştır.

Isıksal, H. (2002).Two Perspectives on the Relationship of Ethnicity to Nationalism: Comparing Gellner and Smith (pp. 1-14).DergiPark.<http://dergipark.gov.tr/download/article-file/19363> adresinden alınmıştır.

Jones, O. (2018, Kasım 28). The far right will try to exploit any Brexit outcome. We can't let it happen | Owen Jones.

TheGuardian.<https://www.theguardian.com/commentisfree/2018/nov/28/far-right-brexit-tommy-robinson-leave-voters> adresinden alınmıştır.

Richter, J. (2011, Temmuz 25). Norwegian Gunman Sought Weapons In Prague.*Radio*.
<https://www.radio.cz/en/section/curaffrs/norwegian-gunman-sought-weapons-in-prague>
adresinden alınmıştır.

National Consortium for the Study of Terrorism and Responses to Terrorism (START).
(2018). Global Terrorism Database [Data file]. <https://www.start.umd.edu/gtd/> adresinden
alınmıştır.

New Zealand Population 2019. (n.d.). <http://worldpopulationreview.com/countries/new-zealand-population/> adresinden alınmıştır.

(2019, Mart 16) . New Zealand mosque gunman claims Norway's Breivik inspired terror
attack.*The Local*.[https://www.thelocal.no/20190316/how-norways-inspired-the-christchurch-](https://www.thelocal.no/20190316/how-norways-inspired-the-christchurch-mosque-attacker)
[mosque-attacker](https://www.thelocal.no/20190316/how-norways-inspired-the-christchurch-mosque-attacker) adresinden alınmıştır.

(2019, Mart 18). New Zealand mosque shooting: What is known about the
suspect?.*BbcNews*.<https://www.bbc.com/news/world-asia-47579243> adresinden alınmıştır.

